

Hišna cerkev

Kjer sta dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem sredi med njimi. (Mt 18,20)

Razvezati vozeli. Navezati odnose V moči Svetega Duha tvegati spravo in nov začetek

Avtorja: Michael Kapeller in Klaus Einspieler. Prevod: Lojze Pušenjak

V pričujoči seriji gre za vprašanje odpuščanja in sprave. Priznati krivdo in jo odpustiti sta namreč temeljni značilnosti krščanskega življenja. Spisi so namenjeni vsem, ki bi se radi bodisi kot nekdo, ki je utrpel krivico, ali pa ki je komu kaj prizadejal, odpravili na pot odpuščanja in sprave. Odpustiti more vsak, za spravo pa je potreben tudi nasproti stoječi. Pri tem nam je s Svetim Duhom obljubljen zanesljiva pomoč. Ta misel daje pečat vsakemu poglavju.

Vsebina

I. Ceniti: Veličina človeka	stran 2
II. Odkriti: Pogledati in zdržati	stran 4
III. Zaupati: Novo srce in nov duh	stran 6
IV. Spreobrniti se: Božja pravičnost kot merilo	stran 8
V. Odpustiti: Bojevati se in zaupati	stran 10
VI. Spraviti se: Mir kot dar in naročilo	stran 12
VII. Začeti znova: Poroštvo prihodnje slave	stran 14

I. CENITI:

Veličina človeka

Michael Kapeller

Prva beseda Svetega pisma o človeku ne govori o njegovi omejenosti, nezadostnosti in neuspešnosti. Nasprotno, v Prvi Mojzesovi knjigi je človek predstavljen kot Božje bitje, kot podoba Boga in kot njemu podoben. To posebno dostojanstvo odlikuje človeka, tudi če se tega vedno ne zaveda ali mu tega dostojanstva drugi ljudje ne priznavajo. V Svetem pismu je nekakšen predznak, ki določa vse nadaljnje izpovedi o človeku – posebno če se mu zgodi krivica oz. se zaplete v krivdo.

Kaj je človek? To vprašanje šteje z vprašanji „Od kod prihajam?“ in „Kam grem?“ k bivanjskim pravprašanjem človeka. En odgovor na to daje Psalm 8, kjer beremo: „Kaj je človek, da se ga spominjaš, sin človekov, da ga obiskuješ? Naredil si ga malo nižjega od angelov, s slavo in častjo si ga ovenčal“ (Ps 8,5-6). Psalmist se zaveda, kako majhen in nepomemben je človek spričo veličine sveta, da, vesolja, in kako vzvišen je Bog v svoji modrosti in dobroti. Kljub temu priznava, da se Bog obrača k vsakemu človeku in mu daje kraljevsko dostojanstvo bogopodobnosti. To odlikovanje pa je povezano z neko nalogo. Človek mora kakor dober pastir zemljo ohraniti za vsa živa bitja in skrbeti za mirno sožitje. Najpozneje na tem mestu se oglašča nelagodje. Preveč od človeka storjene zlobe, uničenja, podlosti in nasilja motijo to vzvišeno predstavo! Tu se zdi opredelitev človeka po rimskem piscu komedij Plautusu bolj realistična: „Človek je človeku volk.“ Kaj pa pomeni ta ugotovitev zdaj za posebno dostojanstvo in bogopodobnost človeka? Nadaljnji pristop kaže apostol Pavel.

Krščansko občino v Korintu sta zajela prepir in ljubosumnost. Eni se sklicujejo na avtoriteto apostola Pavla, drugi spet držijo z Apolom. Do tega prepira zavzame Pavel stališče v Prvem pismu Korinčanom, medtem ko navaja konflikt za tem konfliktom. Za to uporablja sliko sadike: „Jaz sem zasadil, Apolo je zalil, Bog pa je dal rast, tako da ni nič tisti, ki sadi, in nič tisti, ki zaliva, ampak tisti, ki daje rast, Bog“ (1 Kor 3,6-7). Pavel Korinčanom predočuje: Vi se ukvarjate s skupinskimi interesi, oblastjo in vplivom. Vse to je človeško in pozemeljsko. Odločilno pa je Božje delovanje. To perspektivo Pavel zaostri, ko Korinčane označi za Božji tempelj, v katerem prebiva Božji Duh. Roteče svari pred tem, da bi ta Božji tempelj, ki je

krščanska občina, uničili. Tu se kažeta veličina in beda človeka. Božja ustvarjalna navzočnost deluje v človeku, če se kot del skupnosti da voditi Duhu. Če se sam razglasi za merilo vseh stvari, postavi na kocko ne le blagor skupnosti, temveč konec koncev tudi svoj lastni blagor.

Kaj pa lahko zdaj veličini človeka pomaga do uveljavitve? Za Pavla je odločilni ključ Božji odnos do človeka. Tako piše Pavel v Pismu Rimljanom: „Kajti vsi, ki se dajo voditi Božjemu Duhu, so Božji otroci“ (Rim 8,14). Bog človeka ni le kronal z bogopodobnostjo, on ga vodi v moči svojega Duha, ga osvobaja strahu pred negativnimi vplivi in odvisnostmi in mu ponuja prisrčen odnos: „Prejeli ste duha posinovljenja, v katerem kličemo: Aba, Oče!“ (Rim 8,15). Kako pa se to da uskladiti z izkušnjo človeških prepadov? V svojih izjavah o veličini in dostojanstvu človeka ostaja Sveto pismo stvarno. Tako je za Pavla veličina človeka dostikrat skrita v trpljenju (Rim 8,17). Iz rabinske tradicije izvira prepričanje: „Vse stvari je Bog ustvaril dokončane. Človeka pa je ustvaril v upanju.“

II. ODKRITI:

Pogledati in zdržati

Klaus Einspieler

Jezik oblikuje našo zavest. Zato se tudi pogosto zlorablja, da bi dejansko stanje prikazali v boljši luči, kot jo zasluži. Drug način prikriivanja je zamolčevanje. Dogodkov ne imenovati pomeni ne priznati njihove realnosti in daljnosežnosti. S tem lahko ti razvijejo usodno dinamiko. Konflikti lahko neopaženo tlijo in se razvijejo v nevaren požar. Te izkušnje kažejo, da imamo z jezikom v rokah instrument, ki nam omogoča, da se soočimo z resničnostjo ali da jo olepšavamo in se ne zmenimo za naše prepade.

Evangelist Janez vidi svet v usmiljenja vrednem stanju. Vse bolj se je oddaljil od Boga in je postal kraj teme. Ta odvrnitev od Boga ga je vedno globlje vodila v odtujitev: od Boga in samega sebe. Nov začetek je mogoč samo, če se odpremo Božjemu Duhu. V svojem poslovilnem govoru razgrne Jezus vlogo Duha v petih izrekih. Pri tem zavzema dvojno vlogo: za tiste, ki verujejo, je tolažnik, podoben odvetniku, ki v postopku jamči za svojega mandanta. Nasproti svetu pa je tožnik, ki obdolžencu predočuje, kar bi ta raje prikril. Tolažnik, ki ene napravlja za Božje sinove in hčere, torej drugim dokazuje greh. Ta pa za Janeza ni najprej moralni prestop. Njegov najgloblji vzrok je nezaupanje do Boga, zavračanje, da verujemo vanj. Prav to spravlja Duh na dan. On drži svetu ogledalo, v katerem vidi svoj nenalični obraz in se prestraši, kot da bi bila spaka hudiča.

Zdaj bi lahko dobili vtis, da kristjani niso podvrženi temu dogajanju. Pri branju Janezovih pisem pa kmalu postane očitno, da lahko tudi oni spet podležejo nesrečnim razmeram sveta. Zgodovina Cerkve, pa tudi naša življenjska zgodovina ponujata dovolj nazornih zgledov za to. V tem pogledu je pametno, da „sveta“ ne iščemo samo v našem okolju, temveč tudi v nas samih in se vprašamo, kako zelo smo že spet zapadli njegovim subtilnim spletkam.

Ne da bi resnica prišla na dan in da pošteno pogledamo na preteklo, ni sprave. Prav tu potrebujemo pomoč Duha. Pavel primerja Božjega Duha s človeškim duhom. Ker smo ljudje, ima vsak od nas duha po človeškem načinu. On nam pomaga zaznavati, kaj je v nas. Imenujmo to samospoznanje ali doživljanje samega sebe. Seveda je to težavno početje.

Vse prepogosto se skrivajo za čistimi motivi nečisti interesi. Redko se nam dogodi zlo tako jasno, da nimamo več izgovora! Prevečkrat olepšavamo razmere okoli nas in v nas. Pavel pravi, da je kristjanom k človeškemu duhu podarjen tudi še Božji Duh. Kakor naš človeški duh služi samospoznanju, tako odpira Sveti Duh dostop do Boga. Brez njega Boga ne moremo resnično spoznati. Manjka nam tako rekoč primerno orodje za to. Samo po njem lahko presodimo, kaj nam je od Boga darovano. On nam daje nov jezik, da to resničnost tudi poimenujemo. On nas usposablja, da svoje bivanje presojamo iz Božje perspektive.

Ta Duh je nekaj takega kakor ključ na poti k spravi. On omogoča širok pogled na naše življenje. On nam daje moč, da podžimo v luč, kar bi rajši skrili. On nam pomaga reči: To sem storil. To je moj delež pri dogajanju. On nas dela sposobne, da se podamo v roke tistih, ki smo jih prizadeli. Po drugi strani pa nas tudi osvobaja spon preteklosti in nam pomaga odpustiti. Brez tega Duha sprava ni mogoča. Ta se začneja tam, kjer ljudje pošteno pogledajo na tisto, kar se je dogodilo, in so pripravljeni svoj pogled dopolniti s pogledom soljudi in si vrh tega še upajo gledati z Božjega gledišča in zdržati, kar je razrvano in razbito.

III. ZAUPATI:

Novo srce in nov duh

Klaus Einspieler

Novo leto se začne v judovstvu z desetimi dnevi razmišljanja in novega začetka. Služijo kot priprava na dan sprave, največji praznik. V judovskem molitveniku je molivec in molivka soočen z vprašanjem, ali je sploh mogoče spremeniti navade in vzorce življenja. Kot odgovor je priklicana v spomin beseda preroka Ezekiel. Vrhunec doseže v obljubi, da bo Bog dal človeku novo srce in novega duha. Potem ko je Duh v nas odkril vso temo in jo spravil na dan, kakor smo videli v prejšnjem poglavju, gre zdaj za vprašanje: Kako gre naprej?

Ali obstaja izhod iz krivde? Seveda obstaja. Da povemo s prerokom Ezekielom: „Naredite si novo srce in novega duha!“ (Ezk 18,31). Z drugimi besedami: Spremenite svoje mišljenje in dejanje. Vadite se v novem, boljšem vedenju, trenirajte ga, kakor športnik vedno znova ponavlja iste gibalne poteke, dokler jih ne more v odločilnem trenutku poklicati kakor program. Ezekiel poskuša torej z apelom. Mi smo za svoje odločitve odgovorni, potemtakem ni treba, da nadaljujemo pot razdora. Mi lahko delamo tudi drugače.

Iz vsakdanjega življenja vemo, kako malo dosežejo apeli (pozivi). Večinoma so sicer pravilni, a nemočni. Da na novo začnemo, je očitno potrebno več. Zato se pojavi po sebi pravilni poziv k spreobrnjenju (*naredite* si novo srce) pri Ezekielu pozneje še enkrat v obliki obljube: „Dam vam novo srce in novega duha denem v vašo notranjost“ (Ezk 36,26). Vse, kar bi moral storiti človek, se pojavi zdaj kot obljuba. Ta sprememba srca in duha, spoznanja in hotenja, obrodi na koncu nadvse bogat sad.

Krivda pa povzroča pomanjkanje. To ve človek, odkar je prvokrat prišel s tem v stik. Adam in Eva hočeta več. Preveč zapeljivo zveni obljuba, da bosta kakor Bog in da bosta razpolagala z življenjem. Na koncu vodi njuno prizadevanje v izgubo. Namesto v obilju, ki sta ga imela v rajju, je njuno bivanje zdaj zaznamovano s trdom in pomanjkanjem. Živela sta v nepoškodovanem in potemtakem tudi svetem svetu in vse izgubila. Prav tako žalostno je za Ezekielu stanje izraelskega ljudstva. Od Boga je bilo mišljeno kot alternativa

k drugim narodom, kot njegovo sveto ljudstvo, in se jim je tako priličilo, da je izgubilo svojo enkratnost. V tem mračnem položaju vabi Bog zdaj svoje, naj gledajo v prihodnost. On jim podarja slutnjo, kako drugačno, boljše in s tem sveto je lahko njihovo življenje in bo. Ponoven začetek se pojavi v oblačilu obljube.

V čem pa obstaja to novo? Začenja se tako rekoč s transplantacijo. Odvzeto bo srce iz kamna – mišljenje, ki je obtičalo v starih, usodnih vzorcih. Kdor si prizadeva za spravo, mora biti pripravljen razmišljati o novem, ki presega majhne spremembe ali popuščanja. Naj na prvi pogled zveni še tako domišljavo: Dopustiti mora predstavo, da postane svet. Prepogosto smo neuspešni že zaradi poguma, da bi o tem sploh razmišljali. Vemo, kakšni smo, in podležemo realizmu, da ne moremo na tem nič spremeniti. Očitno se je tega zavedal tudi prerok Ezekiel. Čemu bi bil drugače dal svojemu pozivu k spreobrnjenju obliko obljube? Spreobrnjenje je najprej vedno obljuba, omogočenje novega začetka. Bog nam da novo mišljenje in trdno voljo. Da moremo krivdo zapustiti in živeti sveto, je najprej dar. Božji Duh je, ki nas usposablja, da spoznamo, kaj vodi v zveličanje, in temu sledimo.

Obljuba preroka se sicer nanaša na ljudi, ki so si naprtili krivdo. Kljub temu vsebuje tudi obljubo za oškodovance. V moralnem smislu sicer nikoli niso izgubili svoje svetosti in kljub temu ne živijo zaradi doživete krivice v zveličanju. Zanje lahko podoba o novem srcu pomeni, da bodo usposobljeni, da najdejo nov dostop do svojih ran in tistih, ki so za to odgovorni. Tudi njim obljublja Božji Duh prihodnost v polnosti – vir moči za njihovo pot.

IV. SPREOBRNITI SE:

Božja pravičnost kot merilo

Michael Kapeller

V dobi navigacijskih aparatov razumemo pod „obrnitev“ preokret za 180 stopinj. Potemtakem moramo še enkrat prevoziti isto pot v nasprotni smeri in se vrniti na kraj, kjer smo izbrali napačen odcep. Sveto pismo razume pod „obrnitvijo“ notranjo prenavo. Tudi pred njo je spoznanje, da smo zašli s prave poti. Ta pot obrnitve pa ne vodi nazaj k izhodišču, temveč z iskrenim obžalovanjem in spremembo v prenovljeno življenje.

Rimska boginja Justitia velja že od antike kot simbol pravičnosti. Od srednjega veka jo upodabljajo s tehtnico, sodnim mečem in očesno prevezo. Justitia je sinonim za sodstvo, ki ne glede na to, za koga gre, svobodno in neodvisno vrednoti krivico, s tem preprečuje osebne povračilne ukrepe in tako zagotavlja mirno sožitje.

V Svetem pismu doživi to razumevanje pravičnosti razširitev. Kot odločilna instanca je namreč spoznan Bog: on je početnik prava in sodnik, ki izreka sodbe in izvršuje kazni, vendar drugače, kot bi mi pričakovali. Tako beremo v Psalmu 103: „Usmiljen in milostljiv je Gospod, počasen v jezi in bogat v dobroti. (...) Z nami ne ravna po naših grehah, ne vrača nam po naših krivdah“ (Ps 103,8.10). Božji sodni izrek potemtakem ne meri na kazen, temveč na rešitev. Ta Božja drža omogoča človeku, da prizna napake in grehe: „Zakaj svoje pregrehe priznavam, moj greh je vedno pred mano. Zoper tebe, tebe samega, sem grešil, hudobijo v tvojih očeh sem storil“ (Ps 51,5-6). To priznanje krivde vodi k popravi smeri in prošnji za nov začetek: „Čisto srce, o Bog, mi ustvari, stanovitnega duha obnovi v moji notranjosti!“ (Ps 51,12). Spreobrnjeje, ki si zanj prizadevamo, je korenito. Kajti v jeziku Svetega pisma je srce sinonim za sedež razuma in duh za osnovne sile, iz katerih človek živi. Potemtakem grešnik prosi za nič manj, kot da bi mogel v bodoče v polnosti dojeti Božji življenjski red (čisto srce) in iz tega živeti v predanosti in ljubezni (stanovitni duh).

Drugače kot Justitia, ki se s svojo očesno prevezo zavestno izmika pogledu obtožencev in tožnikov, si želi svetopisemski človek Boga kot nekoga, ki mu naklanja svoje obličje in mu tako podarja ugled. Posebno po doživetju krivici se oglasi klic: „Vrni se, Gospod, reši moje življenje, odreši me zaradi svoje dobrote!“ (Ps 6,5). Zaradi Božje bližine in dobrote doživi

človek, ki se mu je zgodila krivica, varnost. Zaradi tega se more soočiti z zločincem: „Pogubo snuje tvoj jezik, je kakor nabrušena britev, o ti varljivec! (...) Rad imaš vse besede zmešnjave, jezik prevare“ (Ps 52,4.6). Občutena krivica se zlije v jezo, razočaranje in agresijo. Pri tem se storilec dobesedno spoji z dejanjem. Toda to še ni vse. Molivec psalma naznanja storilcu tudi takoj (po njegovem mnenju) pravično Božjo kazen: „Sam Bog te bo strmoglavil za vedno, (...) izkoreninil te bo iz dežele živih“ (Ps 52,7). Toda Psalm 52 se ne konča s tožbo in obtožbo. Marveč se molivec iztrga iz tega zanj tako negativnega načina gledanja, se odmakne od vpliva storilca in razvije upanje na novo perspektivo: „Jaz pa sem kakor zeleneča oljka v hiši Božji; zaupam v Božjo dobroto na vekov veke“ (Ps 52,10). Doživeta krivica se ne da izbrisati, iz zaupanja v Božjo bližino pa izvira molivcu nova moč.

Poti spreobrnjenja so dostikrat vijugaste. Tako lahko pridejo na dan žrtveni deleži pri storilcih in storilčevi deleži pri žrtvah. Te poti se lahko zlijejo v prošnjo: „Duha velikodušnosti v meni utrdi“ (Ps 51,14). Ta duh spodbuja k temu, da po obdelavi negativnih izkušenj spet zaupamo samemu sebi in drugemu.

V. ODPUSTITI:

Bojevati se in zaupati

Michael Kapeller

Ljudje lahko odpuščajo ali si *nekaj* odpuščajo. Kdor odpušči samemu sebi in drugemu, ta da nekaj. Ta dar ima posledice za dajalca samega. Večinoma se čuti osvobojenega nekega bremena. Kdor pa si *nekaj* odpušči, ta nekaj zadržuje. Ta dar, ki ostane pri njem, je kakor darilo, ki ga ne odvijemo. Po hudi žalitvi se lahko porodi občutek: če odpuščam, potem odpuščam sebi nekaj. Posledice so dostikrat notranje otrdelosti. Sveto pismo zahteva, da se zgledujemo po Bogu samem: „Drug drugemu odpuščajte, kakor je tudi vam Bog milostno odpuščal v Kristusu“ (Ef 4,32).

„Kolikokrat naj odpuščam svojemu bratu, če greši zoper mene? Do sedemkrat?“ Tako vpraša Peter Jezusa in dobi odgovor: „Do sedemdesetkrat sedemkrat“ (Mt 18,21-22). Ali pa ne bi moral Peter prej postaviti drugega vprašanja, namreč: Kaj mora moj brat, ki se zoper mene pregreši, storiti, da bi mu mogel vsaj enkrat odpuščati? Namig, kaj bi odgovoril Jezus, najdemo v priliki o izgubljenem sinu. Ko je mlajši sin zapravil vse svoje premoženje in končno obubožan in izobčen životari svoje življenje kot svinjski pastir, gre vase in sklene: „Vstal bom in šel k očetu in mu rekel: Oče, grešil sem zoper nebo in pred teboj. Nisem več vreden, da bi se imenoval tvoj sin. Vzemi me za enega od svojih najemnikov!“ (Lk 15,18-19). Mlajši sin izkusi svojo napako na lastni koži. On si to prizna in je pripravljen to priznati tudi svojemu očetu. V tej drži bi rad prosil za odpuščanje in sprejel posledice za svoje napake. Poleg tega se zaveda, da je njegovo ravnanje postavilo na kocko ne le odnos do očeta, temveč učinkuje tudi na „nebo“, to se pravi na odnos do Boga. Tu imamo Jezusov namig na vprašanje, kaj mora kdo storiti, da se mu more odpuščati.

Mlajši sin torej uresniči svojo namero, oče se izkaže za usmiljenega in pride do sprave. Kaj pa, če ta korak ni mogoč, ker je oče že umrl ali ni pripravljen odpuščati? Za Sveto pismo je tudi v takih situacijah odpuščanje mogoče. Kajti odločilen je odnos do Boga, ki je bil skaljen zaradi lastnega napačnega ravnanja. Tako se obrača prošnja za odpuščanje neposredno na njega: „Zakaj ti, Gospod, si dober in odpuščáš, ti si poln dobrote do vseh, ki te kličejo“

(Ps 86,5). Tudi če tisti, ki mu je bila povzročena krivda, ne more (več) odpustiti, Bog odpusti. On omogoči molivcu, da si pride na jasno in da nadaljuje svojo pot, četudi je postal kriv.

Ena dimenzija v ravnanju z odpuščanjem – morda najtežja – še manjka: Kaj storiti, če tisti, ki je prizadejal krivico in povzročil trpljenje, ni pripravljen to videti, priznati in prositi za odpuščanje? Moram tudi temu bratu odpustiti? Pristop k temu najdemo v Pismu Rimljanom. Tam gre za naslednjo izkušnjo: Tudi po odrešenju po Jezusu Kristusu obstajajo trpljenje in stiske, minljivost in šibkost. Sicer Pavel zabičuje, da se trpljenje sedanjega časa ne da primerjati s slavo, ki se bo razodela. Težnost negativnega pa še ni premagana. Za Pavla je Duh, ki se zavzema za človeško šibkost in z neizrekljivimi vzdihmi prosi za trpečega. Kaj pomeni to za ravnanje z neuvidevnim storilcem? Najprej je na mestu realizem: storilec se ne da prisiliti k uvidu krivde. Duh pa se zavzema za tistega, ki se mu je zgodila krivica, in krepi solidarnost z njim. Tako lahko vsak in vsaka vsaj nakaže, česar storilec ni zmožen: priznati povzročeno krivico in obžalovati prestano. S tem lahko raste gotovost, ki navdaja apostola Pavla: „Sicer pa vemo, da njim, ki ljubijo Boga, vse pripomore k dobremu“ (Rim 8,28).

VI. SPRAVITI SE:

Mir kot dar in naročilo

Michael Kapeller

Kdor se spravi, se vrne – zgolj jezikovno gledano – v krog družine. On oz. ona more zdaj spet zavzeti prostor sina ali hčere. S tem postane očitno: pri procesu sprave so pravdne stranke del večje celote. Kateri koraki pa so pred to ponovno včlenitvijo? Katoliški kristjani se pri tem zgledujejo (orientirajo) po zakramentu sprave. Potemtakem doživi spravo, kdor ve za svoje prestopke, jih obžaluje, prizna in bi poslej rad delal drugače. Sprava z Bogom in bližnjim pa se ne da narediti ali izterjati; ta je dar.

„Izrazimo si spoštovanje in ljubezen v znamenje miru in sprave.“ S temi besedami povabi diakon ali duhovnik pri sveti maši k tako imenovanemu pozdravu miru. Ta sledi s stiskom roke ali objemom. Če je postopek odpuščanja mogoč še brez neposrednega kontakta med pravdnima strankama, terja sprava neposredno (direktno) srečanje. S tem je označena – pogosto boleča – meja: za spravo je potrebna pripravljenost obeh strani.

O posebnem spravnem srečanju poroča Prva Mojzesova knjiga. Pred njim se dogodi masiven bratovski spor: že v materinem telesu se Ezav in Jakob spreta. Pozneje odkupi Jakob Ezavu pravico prvorojenstva. Ko bi rad njun oče Izak, star in slaboviden, svojega najljubšega sina Ezava blagoslovil, si Jakob s prevaro pridobi, s podporo svoje matere Rebeke, blagoslov prvorojenstva. S tem je krivica dokončna: mlajši bo vladal nad starejšim bratom. Da ubeži Ezavovemu maščevanju, preostane Jakobu samo beg k Labanu, bratu njegove matere. Tam ustanovi družino in si pridobi veliko bogastvo. S tem usmeri nase Labanovo nevoščljivost. Spet mora zvijačno bežati. Njegova pot ga vodi po Božjem ukazu nazaj v deželo njegovih očetov, v področje suverenosti Ezava. Z modrostjo in zvijačo Jakob zdaj ne pride več dalje. Potrebni sta premočrtnost in poštenost. Tako se ga polasti strah, ko izve, da je Ezav s 400 možmi na poti k njemu. Kot znamenje kesanja pošlje Ezavu dragocena darila. V noči pred srečanjem se bojuje Jakob ob Jaboku z nekim možem. Iz tega boja izide zaznamovan in blagoslovljen. Jakob je videl Božje obličje in je kljub temu ostal živ. Zdaj je pripravljen na srečanje z Ezavom. Sedemkrat se vrže pred njim na zemljo in prosi na ta način odpuščanja. In Ezav? On teče Jakobu naproti, ga objame in poljubi. Potem se oba zjočeta. Svoje poti pa ne nadaljujeta skupno. Novo sožitje mora najprej rasti.

Pri Jakobu in Ezavu postane očitno: pot sprave terja pogum, da se izpostavimo in izročimo drugemu. Pri tem srečni konec ni zajamčen. Kajti za žrtev ni gotovo, da bo storilec svojo napako tudi pošteno priznal in v bodoče drugače ravnal. In tudi storilec ne ve, ali bo žrtev sprejela njegovo opravičilo in ne preišljala o maščevanju in povračilu. Z dejanjem sprave se ne konča samo obdelava konflikta. Začne se novo, dostikrat tipajoče sožitje. Ta kočljivi proces neredko spremljata negotovost in nezaupanje. Kajti pretres nad tem, kar se je dogodilo, tiči večinoma globoko.

V Pismu Filipljanom je apostol Pavel zaskrbljen za notranjo edinost in sožitje občine. Zato se naj dajo Filipljani voditi Kristusovemu zgledu in živeti v občestvu Duha. Pri tem je odločilno: „Imejte v ponižnosti drug drugega za boljšega od sebe. Naj nobeden ne gleda samo nase, temveč tudi na druge“ (Flp 2,3b-4). Visok cilj spravo pravkar premaganega konflikta. Vrnimo se k začetku. Pozdrav miru se daje naprej z besedami „Mir s teboj“. Za tem se skriva želja: Kristusov mir naj bo s teboj in naj določa tudi naše sožitje. S pogledom na Kristusa in v moči njegovega Duha je mogoča prenovljena drža spoštovanja.

VII. ZAČETI ZNOVA:

Poroštvo prihodnje slave

Klaus Einspieler

Škoda, da Jezus priliko o izgubljenem sinu konča s praznikom. Ali ne bi bilo zanimivo zvedeti, kako je potekalo življenje mladega moža – ali je spet zašel na krivo pot ali se je izučil svoje lekcije? Za vedno nam bo ostalo prikrito, ali se je za očeta izplačalo, da je bil tako dober. In predvsem: Ali je bila velikodušnost do mlajšega sina vredna, da je tako zelo užalil zvestega starejšega sina? Kaj, če je na koncu s svojo kritiko imel prav? Saj je mlajši sin že enkrat dokazal, česa je zmožen.

Ali je vredno tveganja, da odpustimo in da se spravimo? Vsako leto praznujemo za veliko noč, da je krivda odpuščena, krivec pa se zaradi tega pokaže v svojem prvotnem dostojanstvu in mrtvo se spet prebudi v življenje. Jezus Kristus ni zaračunal in povrnil krivde, ki se je v njegovem življenju in trpljenju znesla nad njim. Kakor zelo nas njegova smrt sili, da zaznamo bridko realnost človeškega (– našega –) greha, tako jasno nam njegovo vstajenje odpira poti sprave. Kajti Duh, ki ga Vstali na večer velikonočne nedelje podari svojim učencem, jih usposablja, da živijo v njegovem miru in odpuščajo (Jn 20,23). Potemtakem se z Jezusovim vstajenjem začneja novi svet. V njem se ne povračuje, temveč odpušča. Njegove učenke in učenci so poklicani, da živijo v tem Duhu. So alternativa svetu, v katerem naravnost nase, maščevanje in nezaupanje uničujejo življenje. V tem pomenu sestavljajo sveto ljudstvo. Sveto, ker odrešilno drugačno.

Kar smo doslej povedali, ni samo lepa teorija. Pred domala dvema tisočletjema so ljudje začeli živeti v tem smislu. Pri tem jim ni bilo treba zadovoljiti se z njihovo lastno močjo. Ob binkošti praznujemo, da jim je bila dana moč od zgoraj – Sveti Duh. Po njem so postali preroki in prerokinje. To se pravi, daj jim je bil dar, da spoznajo krivdo, da premagajo notranje pregrade, da odpuščajo in obnovijo, kar je bilo uničeno. Vez, ki jih povezuje, je vera v njega, ki jih je osvobodil za to življenje, in zaupanje, da njegov Duh deluje v njih.

Kakor vsi drugi ljudje tudi kristjani ne živijo v nepoškodovanem svetu. Tudi sami so pogosto v nevarnosti, da zapadejo v stare vzorce ali da roko stisnejo v pest, namesto da bi jo sprostiti. So pa dobro pripravljani na to, da se tem težnjam uprejo. V krstu so bili sprejeti

v Jezusovo življenjsko zgodovino, z njim so „iz smrti prestopili v življenje“ (Jn 5,24). Kristjan torej živi iz izkušnje, da ga je Bog brez pridržkov sprejel. To mu pomaga, da tako ravna tudi s svojimi soljudmi. Vrh tega je prejel Svetega Duha. On se zavzema za njegovo šibkost, mu daje dar razločevanje in moli v njem za dobro, če njegov lastni glas onemi (Rim 8,26). Predvsem pa v njem ohranja upanje. Le-to mu pomaga, da številne male trenutke sprave in miru prepozna kot poročstvo velike dopolnitve, ki se bo nekoč razodela.

Kako bi torej lahko dokončali zgodbo o izgubljenem sinu? Lahko bi bili vsi živeli srečno in zadovoljno do konca svojih dni. Možno pa je tudi, da je starejši sin poln jeze zapustil domačo hišo, da je mlajši kmalu spet zašel na kriva pota in da je bil oče na koncu v svoji bedi osamljen in zapuščen. Naj bo to za udeležene osebe še tako pomembno, saj gre za njihovo življenjsko srečo, za nas je to vprašanje konec koncev nepomembno. Oče bi namreč tudi drugič, sedmič ali stotič še stal pred vrati in se oziral za sinovoma. Slek bi bil svojo zadnjo srajco, da jo nadene svojemu potomcu. In on bi tudi po nešteti neuspešnih poskusih spet in spet vzkliknil od veselja: „Ta moj sin je bil namreč mrtev in je oživel; bil je izgubljen in je najden“ (Lk 15,24). To je zanesljivo.